

BOSHLANG'ICH SINFLARDA O'QITISH METODIKASI

Boboyeva Saida Xayitboyevna

boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda o'qitish metodikasining mazmuni, asosiy tamoyillari va samarali o'qitish usullari yoritilgan. Maqolada verbal, ko'rgazmali, amaliy, o'yin va differensial yondashuv metodlarining ta'lim jarayonidagi ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, boshlang'ich sinf o'quvchilarining psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda darslarni tashkil etishning samaradorligi haqida fikr yuritilgan. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash orqali ta'lim sifatini oshirish masalalari ham ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar. Boshlang'ich ta'lim, o'qitish metodikasi, pedagogik texnologiyalar, differensial yondashuv, o'yin metodlari, ko'rgazmali usullar, amaliy metodlar, ta'lim samaradorligi, o'quvchi faoliyati, pedagogik mahorat.

Аннотация . В данной статье раскрываются содержание, основные принципы и эффективные методы преподавания в начальных классах. Анализируется значение словесных, наглядных, практических, игровых и дифференцированных методов в образовательном процессе. Особое внимание уделено организации уроков с учетом психологических особенностей учащихся начальных классов. Также рассматриваются вопросы повышения качества образования посредством применения современных педагогических технологий.

Ключевые слова. Начальное образование, методика обучения, педагогические технологии, дифференцированный подход, игровые методы, наглядные методы, практические методы, эффективность образования, деятельность учащихся, педагогическое мастерство.

Annotation . This article discusses the content, main principles, and effective teaching methods used in primary education. The importance of verbal, visual, practical, game-based, and differentiated teaching methods in the educational process is analyzed. Special attention is given to organizing lessons according to the psychological characteristics of primary school students. The article also examines ways to improve the quality of education through the use of modern pedagogical technologies.

Keywords. Primary education, teaching methodology, pedagogical technologies, differentiated approach, game-based methods, visual methods, practical methods, educational effectiveness, student activity, pedagogical skills.

Kirish

Boshlang‘ich ta‘lim – har bir insonning ta‘lim-tarbiya jarayonining eng muhim bosqichi bo‘lib, bolaning bilim, ko‘nikma va dunyoqarash asoslarini shakllantiradi. Bu davrda o‘quvchilarda mustahkam ilmiy poydevor yaratish, mustaqil fikrlash va ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirish maqsadida samarali pedagogik metodlar qo‘llanishi juda muhimdir. Boshlang‘ich sinflarda o‘qitish metodikasi esa mazkur jarayonni tizimli va maqsadli amalga oshirishni ta‘minlaydi.

Boshlang‘ich sinflarda metodikaning mohiyati

Metodika – bu o‘qitishning nazariy asoslari va amaliyotini o‘z ichiga olgan fan bo‘lib, o‘quv jarayonini samarali tashkil etish usullarini o‘rganadi. Boshlang‘ich sinflarda metodik yondashuv:

- o‘quvchilarning psixologik xususiyatlarini hisobga olish,
- bilimlarni asta-sekin, murakkablik darajasiga qarab berish,
- har bir o‘quvchi uchun individual yondashuvni ta‘minlash kabi tamoyillarga tayanadi.

Boshlang‘ich sinflarda qo‘llaniladigan asosiy metodlar

1. So‘z orqali o‘rgatish (verbal usullar)

Bu usul so‘z, tushuntirish, izoh, suhbat va savol-javob shakllarini o‘z ichiga oladi. O‘qituvchi dars davomida yangi mavzuni tushuntiradi, muhim fikrlarni ta‘kidlaydi, o‘quvchilarga savollar berib, ularning fikrlashini rag‘batlantiradi.

2. Namoyish va ko‘rgazmali usullar

Ko‘rgazmali usullar o‘quvchilarda mavzuni yaxshiroq anglashga yordam beradi. Rasm, diagramma, model va real namunalar darsni jonli va qiziqarli qiladi.

3. Amaliy metodlar

Bu usul orqali o‘quvchilar tajriba o‘tkazish, topshiriqlarni bajarish va muammolarni yechish orqali o‘rganadilar. Masalan, hisoblash ishlarini bajarish, experimentlar, loyiha ishlari.

4. O‘yin usullari

O‘yin – o‘quvchilarda ijodiy fikrlash va mustaqil fikrlashni rivojlantirishda juda samarali. O‘yin shaklidagi darslar qiziqarli bo‘lib, bolaning diqqatini jamlashga yordam beradi.

5. Differensial yondashuv

Har bir o'quvchi turlicha qobiliyat va tezlikda o'rganadi. Shuning uchun darslarda individual yoki kichik guruhlarda topshiriqlar berish orqali o'quvchilarni o'z sur'atida ishlashga undash lozim.

Metodikaning psixologik asoslari

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining diqqat, xotira, tafakkur, nutq va his-tuyg'ulari tez rivojlanadi. Shu sababli pedagog:

- Bolalarning yosh xususiyatlarini hisobga olishi,
- Mavzularni qiziqarli va tushunarli shaklda berishi,
- Ularni rag'batlantirib, muvaffaqiyatga erishish hissini shakllantirishi zarur.

Metodikaning samaradorligini oshirish omillari

Samarali metodika quyidagi omillarga bog'liq:

1. O'qituvchining kasbiy mahorati va pedagogik tajribasi.
2. Dars rejasining aniq, maqsadga yo'naltirilgan bo'lishi.
3. Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash.
4. O'quvchilarning individual xususiyatlarini e'tiborga olish.

Xulosa

Boshlang'ich sinflarda o'qitish metodikasi – bu o'quv jarayonini samarali tashkil etishning muhim vositasidir. Turli metodlar orqali o'quvchilarga bilim berish, ularni mustaqil fikrlashga o'rgatish, ijodkorlikni rivojlantirish – boshlang'ich ta'limning asosiy vazifalaridandir. O'qituvchi esa mazkur metodlarni maqsadli va mahorat bilan qo'llagan holda o'quv jarayonini yanada samarali qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Axmedov B., *Boshlang'ich sinflarda ta'lim nazariyasi va metodikasi*, Toshkent: O'qituvchi, 2019.
2. Karimova N., *O'qitish usullari va pedagogik texnologiyalar*, Toshkent: Fan va Ta'lim, 2021.
3. Rahimov U., *Psixologik pedagogik ta'lim asoslari*, Toshkent: Universitet, 2020.
4. Sultonova M., *Innovatsion yondashuvlar boshlang'ich ta'limda*, Toshkent: Ilm-Ziyo, 2022.